

SANITETS- & SUNDHEDSFAGLIG INSTRUKS

ANLÆGGELSE AF TOURNIQUET PÅ KAMPPLADSEN

1. FORMÅL

Instruksen bemyndiger personel ved forsvaret, der har gyldigt Q i kurset Taktisk Sanitetstjeneste for Enkeltman (TSE), til brug af tourniquet som selvhjælp eller makkerhjælp, under direkte kamp (Tactical Combat Casualty Care (TCCC) fase 1) eller i skjul og dækning (TCCC fase 2). Dette med henblik på, hurtig og effektiv standsning af livstruende blødning fra arm eller ben.

2. OMHANDLENDE/RAMMESÆTNING

Instruksen dækker voksne traume patienter, under direkte kamp (TCCC fase 1) eller i skjul og dækning (TCCC fase 2). Instruksen dækker også tilsvarende situationer, hvor det ikke er muligt at standse ulykken. Det vil sige alle situationer, hvor skadestedet ikke umiddelbart kan gøres sikkert. Instruksen er gældende for operationelt indsat personel, nationalt såvel som internationalt.

3. INDIKATIONER OG KONTRAINDIKATIONER

Indikation

Under direkte kamp (TCCC fase 1) kan tourniquet anlægges som selvhjælp ved kritisk blødning på arm eller ben.

Under kamp, i skjul og dækning (TCCC fase 2), kan tourniquet anlægges som makkerhjælp, ved kritisk blødning på arm eller ben.

Under kamp, i skjul og dækning (TCCC fase 2), anlægges tourniquet kun såfremt blødning ikke kan standses på anden vis, eller såfremt der ikke er ressourcer til at standse blødning på anden vis.

Ved kritisk blødning fra amputation skal blødning standses ved anlæggelse af tourniquet.

Kritisk blødning defineres som en blødning, som vurderes som livstruende ud fra følgende kriterier, hvor en eller flere er til stede:

- Lyst rødt blod der pulserer.
- Blod i pøl på jorden.
- Tøj er gennemvædet af blod.

Kontraindikation

Ingen under kamp (TCCC fase 1 og fase 2), såfremt indikationer er opfyldt.

4. MATERIEL

Tourniquet.

5. HVORDAN

1. Anlæg tourniquet uden på tøjet, højt over det blødende sted.
2. Kontroller at den kraftige blødning standser, ellers strammes yderligere. Der kan dog forekomme sivblødning, der ikke kan standses med tourniquet.
3. Såfremt der ikke er opnået kontrol over blødningen, anlægges der yderligere et tourniquet umiddelbart oven for det først anlagte tourniquet. Såfremt der ikke er plads umiddelbart over det først anlagte tourniquet, anlægges dette lige under det først anlagte tourniquet.
4. Påbegynd smertestillende behandling med fentanyl sugetablet jævnt før instruks herfor.

6. SÆRLIGE FORHOLD

Tourniquet må kun løsnes på TSE niveau, såfremt det er anlagt uden indikationen for anlæggelse var opfyldt. Senest under kamp, i skjul og dækning (TCCC fase 2).

Under træning og øvelse skal tourniquet strammes på samme måde som ved en rigtig skade, men det skal løsnes straks efter det er blevet kontrolleret for at undgå skader på muskel eller nerver.

Det vil sige, tourniquet må kun være strammet i få minutter.

Ansvar for ovenstående ligger ved instruktøren.

C-A-T er engangsmateriel, og må således ikke anvendes til reelle skader, efter det har været brugt til træning. Det vil sige C-A-T kan anvendes flere gange til træning, men må efter det har været anvendt til træning, ikke bruges operativt.

Operationaliseret udgave af instruks føres i IFAK (action card), denne skal have påført QR koder der henviser til den nyeste udgave af dette dokument, og til nyeste udgave af instruktions video.

Video og operationaliseret instruks skal være opdateret til nyeste udgave af tourniquet, hvilket aktuelt er C-A-T 7. generation.

7. KONTROL

Sikre at blødning er standset, tourniquet kontrolleres hyppigt, og altid efter forflytning af den tilskadekomne.

8. DOKUMENTATION

Ingen dokumentation under direkte kamp (TCCC fase 1)

Under kamp, i skjul og dækning (TCCC fase 2), noteres datotidsgruppe på C-A-T samt i MISTAT kortet såfremt dette er muligt.

9. KILDER

Prehospital Trauma Life Support, military 9. Edition; s750-757, s761-762

D. Lakstein, MD; A. Blumenfeld, MD; T. Sokolov
Tourniquet for Hemorrhage Control on the Battlefield: A4-year Accumulated Experience
J Trauma. 2003; 54:S221-S225

B. Drew, DO; D. Bird, PA-C, MPAS; M. Matteucci, MD; S. Keenan, MD
Tourniquet Conversion
J Special Operation Medicine 2015; 15:E3:S81-S85

A. Caubère; E. Soucanye de Landevoisin; G. Schlienger
Tactical tourniquet: Surgical management must be within 3 hours
Trauma Case Reports 2019; 22:100217

MISTAT ATP-97 EDB V1 E